

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА
ДЛЯ ЮНАЦТВА
ВОЛИНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Віртуальна виставка – багатокомпонентна форма популяризації інформаційних ресурсів шкільної бібліотеки

МЕТОДИКО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ

Віртуальна виставка – багатокомпонентна форма популяризації інформаційних ресурсів шкільної бібліотеки : метод.-бібліогр. дайджест / Волин. обл. б-ка для юнацтва, Волин. ін-т післядиплом. пед. освіти ; [уклад.: Н. А. Ількевич, В. Л. Новосад, Н. С. Романюк]. – Вид. 2-ге, випр. і допов. – Луцьк : [б. в.], 2022. – 47 с. – (Інформаційний простір освіти).

Методико-бібліографічний дайджест із серії «Інформаційний простір освіти» розкриває у текстовому та бібліографічному форматах основи підготовки та організації віртуальних (електронних) бібліотечних виставок.

Матеріал згруповано у двох розділах. В розділі «Віртуальні (електронні) виставки в структурі бібліотечного сервісу» розкриваються особливості та переваги віртуальних виставок в порівнянні із традиційними видами обслуговування та популяризації книги та читання, характеризуються основні види сучасних електронних виставок.

Алгоритм підготовки та організації віртуальної виставки, визначення її структури залежно від цільового та читацького призначення, характеристика програм і сервісів для створення та презентації віртуальних виставок, особливості оформлення та дизайну представлено у розділі «Технологія підготовки віртуальної (електронної) виставки».

Для зручності та підвищення інформаційного наповнення посібника ця його частина викладена реферативно.

У додатках представлено посилання на онлайн презентації, вебінари та майстер класи, що дає змогу самостійного поглиблення знань із заявленої теми.

Посібник видано на допомогу організації навчання на тематичних курсах Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти, практичної діяльності бібліотек, педагогічних колективів закладів загальної середньої освіти, для студентів бібліотечних спеціальностей.

Для зручності роботи із повними текстами документів, рекомендованих у виданні, до посібника створено електронний додаток. Одержати електронні повнотекстові документи можна електронною поштою Волинської обласної бібліотеки для юнацтва (voub@ukr.net).

Укладачі: Н. А. Ількевич, В. Л. Новосад, Н. С. Романюк
Відповідальна за випуск А. С. Єфремова

© Укладачі: Н. А. Ількевич, В. Л. Новосад, Н. С. Романюк, 2022
© Волинська обласна бібліотека для юнацтва, 2022

Зміст

Передмова	3
1. Віртуальні (електронні) виставки в структурі бібліотечного сервісу	5
1.1. Віртуальні виставки в діяльності бібліотек:	
призначення, переваги, особливості	5
Класифікація електронних бібліотечних виставок	13
2. Технологія підготовки віртуальної (електронної) виставки	17
2.1. Алгоритм підготовки та організації віртуальної виставки	17
2.2. Структура віртуальної виставки	20
2.3. Програми і сервіси для створення та презентації віртуальних виставок	22
2.4. Оформлення і дизайн	27
Додатки	33
Презентації	33
Вебінари	34
Віртуальні виставки патріотичного спрямування	34
Приклади віртуальних виставок	40
Використана і рекомендована література	40

Передмова

Сучасна бібліотека постійно розвивається, трансформується з традиційної книгозбірні в науково-інформаційний центр, який поєднує традиційні та електронні технології для науково-інформаційного забезпечення науковців і фахівців, широкого кола користувачів в усіх регіонах України та за рубежом.

Змінилась філософія бібліотечної роботи – від принципу володіння документом до принципу можливого доступу до нього у віддаленому режимі, яка потребує від бібліотек нових організаційних, теоретичних, методичних і технологічних засад формування бібліотечно-інформаційних ресурсів та створення відповідних методів доступу до них.

Пріоритетними напрямками діяльності освітянських бібліотек ... є формування системи документних та електронних ресурсів бібліотеки як галузевого наукового бібліотечно-інформаційного центру, здійснення науково-інформаційного забезпечення розвитку освітянської галузі...

Провідне місце у структурі бібліотечно-інформаційної діяльності займає виставкова робота. Саме книжкова виставка є засобом розкриття інформаційних ресурсів бібліотеки. Книжкові виставки як напрям бібліотечно-інформаційної діяльності з'явилися лише в середині XIX століття і мали музейний характер.

Інформатизація бібліотечної справи, яка розгорнулася на початку XXI століття, істотно вплинула на таку вже традиційну діяльність бібліотек, як виставкова діяльність. З використанням комп'ютерних технологій бібліотечний сервіс набуває дедалі більшого розвитку та передбачає забезпечення дистанційного доступу до ресурсів бібліотеки широкого кола користувачів інтернету шляхом створення віртуальних виставок.

Джерела:

Павленко Т. Віртуальна книжкова виставка як інформаційний ресурс бібліотеки (із досвіду діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського). *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 7. С. 29–34. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/721831/> (дата звернення: 05.08.2021).

Павленко Т. Віртуальні виставки освітянських бібліотек України як інформаційний ресурс: традиції та інновації. *The 10th International scientific*

and practical conference «Topical issues of the development of modern science» (June 4–6, 2020). Sofia, Bulgaria : Publishing House «ACCENT», 2020. С. 604–608. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=901763750840493674&btnI=1&hl=uk> (дата звернення: 05.08.2021).

Додатково:

Віртуальні виставки як наукова та іміджева діяльність наукових бібліотек : метод. рек. для фахівців б-к тер. об-ня с.-г. б-к Миколаїв. обл. / Миколаїв. нац. аграр. ун-т. Миколаїв, 2012. 49 с. URL: https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewjTiv7g9pnyAhWLvIsKHZKqClw4KBAWegQICBAD&url=https%3A%2F%2Flib.mnau.edu.ua%2Finfo5%2F2012%2FVirt_vust.pdf&usg=AOvVaw2DgNLoJxbTZ2K-EsKndXro (дата звернення: 05.08.2021).

1. Віртуальні (електронні) виставки в структурі бібліотечного сервісу

1.1. Віртуальні виставки в діяльності бібліотек: призначення, переваги, особливості

У сучасних умовах віртуальна бібліотечна виставка стає ефективним інструментом не тільки надання доступу до інформаційних ресурсів з різної тематики, а й ефективним засобом інформування дистантних користувачів про нові надходження. Варіативність інструментів виконання, наявність численних сервісів з багатим функціональним набором, видова багатоманітність в організації віртуальних виставок сприяє розвитку творчості, збагаченню досвіду бібліотечного персоналу і визначає такі притаманні віртуальній бібліотечній виставці риси, як актуальність, динамізм, оперативність. Отже, віртуальна бібліотечна виставка є ... багатofункціональним інформаційним ресурсом, що надає широкому колу користувачів можливість підвищити ефективність пошуку інформації,

розширити коло необхідних матеріалів (тексти, графіка, аудіо, відео та ін.), отримати комплексне уявлення з проблеми, якій присвячена виставка, а також сприяти розвитку особистості й підвищенню культурного рівня.

Джерело:

Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 467–478. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2015_41_36 (дата звернення: 05.08.2021).

Віртуальні виставки сприяють формуванню і підтримці іміджу бібліотеки, розкривають зміст її фонду, розвивають і удосконалюють бібліотечний сервіс.

Також вони дозволяють залучити зацікавлених читачів, підвищити обертаність фонду. Електронні виставки можуть супроводжувати проведення різних бібліотечних заходів: засідання клубів за інтересами, презентації книги, тематичних вечорів, зустрічей із поетами та письменниками.

Мета віртуальної виставки – публічна інтернет-презентація різних видів документів. Така виставка мобільна, компактна, змістовна і є актуальним провідником у великому потоці інформації. Кожна виставка готується за допомогою оригінального мультимедійного дизайну, що імітує перебування на виставці та полегшує навігацію і сприйняття інформації.

Віртуальна виставка позиціонується як новий, багатофункціональний інформаційний ресурс, що надає широкому колу користувачів можливість підвищити ефективність пошуку інформації, розширити коло необхідних матеріалів (тексти, графіка, аудіо, відео та ін.).

Віртуальні експозиції можуть бути створені і розміщені або на сайтах бібліотек, або як окремий ресурс.

Електронним книжковим виставкам властиві основні функції бібліографічної інформації. Так, пошукова функція реалізується через експонування на виставці документів, актуальних для задоволення інформаційних потреб користувачів і забезпечення первинними документами або вказівки можливостей доступу до них. Користувач електронної виставки може отримати цікавий для нього документ не тільки у фонді бібліотеки-організатора виставки, а й в інших бібліотеках, книгарнях, інтернеті. Реалізація комунікативної функції забезпечується доведенням до широкого кола користувачів інформації про документи. Оціночна функція реалізується завдяки ретельному відбору документів, що підлягають експонуванню.

Крім того, можна відзначити, що підготовка електронної книжкової виставки базується на процесах, які застосовуються при створенні бібліографічних продуктів. Розглянемо їх докладніше.

При проектуванні електронної виставки насамперед визначається її тема, виходячи з інформаційних потреб користувачів. Визначається цільове і читацьке призначення. Це є невід'ємною частиною підготовки більшості видів бібліографічної продукції. Цільове і читацьке призначення електронних книжкових виставок носить розширений характер, оскільки їх розміщення в інтернеті забезпечує вільний доступ користувачів, які не є читачами конкретної бібліотеки.

Розкриття змісту експонованих на виставці документів ідентичне аналітичним процесам складання бібліографічного опису, анотування, реферування та іншим видам аналітико-синтетичної переробки інформації.

Розробка структури електронної виставки включає в себе складання плану виставки, визначення кількості розділів, кількості експонованих документів і кількості документів всередині кожного розділу. Створення бібліографічних продуктів також передбачає розробку структури майбутнього

продукту. При створенні електронних віртуальних виставок можливе використання гіпертексту і забезпечення доступу до джерел за межами бібліотечного фонду. Кількість документів електронної виставки обмежується технічними можливостями, а також формальними характеристиками електронної інформації, наприклад, кількістю мегабайт, кількістю пікселів. Все це актуально для будь-яких електронних бібліографічних продуктів.

Показово, що в запропонованій Л. Ф. Трачук та Г. М. Швецовою-Водкою класифікації електронних бібліографічних продуктів електронна виставка визначається як особливий жанр бібліографічної продукції.

З огляду на віднесення віртуальних бібліотечних виставок до бібліографічних продуктів особливе значення надається бібліографічним характеристикам експонованих документів, наприклад, бібліографічного опису, рефератів і анотацій, тобто електронна виставка надає користувачеві вторинну інформацію про документ, а значить, її можна розглядати як бібліографічний продукт.

На сьогодні у фаховій літературі найбільш поширеним є **визначення віртуальної книжкової виставки** як публічної демонстрації в мережі Інтернет за допомогою засобів вебтехнологій віртуальних образів спеціально підібраних і систематизованих творів друку та інших носіїв інформації, а також загальнодоступних електронних ресурсів, рекомендованих дистантним користувачам бібліотеки для огляду, ознайомлення та використання.

Віртуальна виставка дає змогу бібліотекареві направити увагу читача на додаткові інформаційні джерела, наявні в мережі, запропонувати скористатися іншими сервісними послугами бібліотеки, комплексно висвітлити визначену для розкриття через виставку тему. Таким чином віртуальна бібліотечна виставка, будучи мобільною, компактною, змістовною, виступає в ролі провідника у загальному потоці інформації.

Джерело:

Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 467–478. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1043:virtualni-vistavki-yak-distantna-bibliotечna-posluga&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 05.08.2021).

Варто зазначити, що перші віртуальні виставки були мистецькими, розміщувалися на сайтах арт-галерей, музеїв, мистецьких організацій і повністю відповідали поняттю «виставка», основною специфічною рисою (і перевагою) якої є показ самих творів (друку, мистецьких тощо), що дає можливість користувачу безпосередньо ознайомитись із ними, а якщо йдеться про книжкову виставку, то негайно отримати конкретне видання для читання. В інтернеті функціонують також віртуальні виставки бізнесового спрямування (презентують товари та послуги, подають їхню детальну характеристику), поліграфічні виставки (представлені сучасні досягнення поліграфії та технологій друку) тощо.

Джерело:

Трачук Л. Віртуальна виставка: нова послуга бібліотеки. *Вісник Книжкової палати*. 2007. № 11. С. 36–38.

Електронні книжкові виставки мають більш широкі можливості розкриття змісту документа, на відміну від інших бібліографічних продуктів, наприклад, за рахунок використання фрагментів тексту, інформативних ілюстрацій, в тому числі анімованих. Ця інформація дозволяє ідентифікувати первинний документ.

Бібліографічна інформація організована за певними правилами, регламентується стандартами. При створенні електронних віртуальних виставок розробники спираються на ті ж нормативні документи, що і бібліографи при створенні бібліографічних продуктів, наприклад, ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 СІБВС. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

Перевагою [віртуальної виставки] є те, що це – умовно не обмежений в часі та просторі захід, який реалізується за рахунок інтернет-ресурсів, у межах якого бібліотека має можливість розмістити текстову інформацію, графічне, аудіо- або відеозображення експонатів, що розкривають зміст виставки. Крім того використання нових технологій (оцифрування раритетних видань та система «сторінки, що перегортаються») дозволяє досягти не тільки високої якості зображення, але й своєрідного «ефекту присутності».

Користувачі у зручний для себе час можуть знайомитися з представленими на виставках документами та висловлювати свою думку про них.

Основними чинниками, що визначають ефективність популяризації документів, представлених у вигляді книжкової віртуальної виставки, є: рівень розробки експозиції; досконалість технологій, використаних для створення виставки; інформаційне навантаження; термін розміщення на сайті.

Використання у бібліотечній практиці віртуальних виставок дозволяє розв'язати ряд проблем, які неможливо вирішити традиційними методами. Це, зокрема: забезпечення збереженості документів; оперативність організації виставки та можливість постійного її поповнення новими документами; представлення документів у потрібній кількості назв; необмеженість терміну експонування документів; можливість перегляду

змісту окремих документів, зокрема збірників наукових праць, та ілюстрацій; розкриття змісту представленого видання за допомогою анотації; представлення документів, які відсутні у фондах даної бібліотеки, але мають певне значення для розкриття заданої теми; можливість дистанційного перегляду виставки без відвідування бібліотеки у будь-який час (24 години на добу, 7 днів на тиждень).

Джерела:

Кудря Л. М. Віртуальна виставка. *Українська бібліотечна енциклопедія* : [сайт]. Дата публікації: 23.06.2014. Електрон. текст. дані. URL: <http://ube.nlu.org.ua/article/%D0%92%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 05.08.2021)

Кудря Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів. *Бібліотечна планета*. 2009. № 1. С. 37–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2009_1_14 (дата звернення: 05.08.2021).

Віртуальна виставка дозволяє задовольнити запити та очікування найбільш вимогливих відвідувачів шляхом реалізації омніканальності, коли перегляд експозиції може бути здійснений незалежно від його місцезнаходження та каналів доступу до інформації.

Наприклад, фахівець може почати огляд експозиції віртуальної виставки на комп'ютері в офісі компанії, продовжити її на своєму смартфоні в громадському транспорті, а завершити в соціальній мережі, поділившись з колегами інформацією про побачене.

Віртуальна виставка, перш за все, знімає значну кількість обмежень, характерних для традиційної виставки: для організаторів – масштаб, площа експозиції та кількість учасників, для експонентів – розмір експозиції, для відвідувачів – географічні та часові обмеження доступу до експозиції.

Джерело:

Шинкаренко Н. Віртуальні виставки – нові можливості маркетингових комунікацій. *Маркетинг в Україні*. 2017. № 5/6. С. 33–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mvu_2017_5-6_7 (дата звернення: 05.08.2021).

Також до переваг віртуальних виставок як форми бібліотечного обслуговування можна віднести: можливість індивідуальної самостійної роботи користувача з поданими матеріалами; нетрадиційну подачу інформаційних ресурсів; наочність; структурування матеріалу.

Отже, користувачі послугою віртуальної виставки можуть отримати повну інформацію за темою, що їх цікавить, без поспіху, часових або географічних обмежень і витрат, супутніх традиційним виставкам, наочно ознайомитися з інформаційним ресурсом та одержати іншу додаткову інформацію, що, у свою чергу, безумовно, сприяє зверненню користувачів до ресурсів бібліотеки, більш активному відвідуванню її сайту.

Фахівці зазначають, що віртуальні виставки перестають дублювати традиційні книжкові, що демонструються в бібліотеці, і створюються спеціально для надання в інтерактивній формі з використанням усіх переваг інтернет-середовища. Такі виставки робляться як міні-сайти, де велика увага приділяється не тільки традиційним бібліотечним прийомам розкриття інформації про книгу, а й широко використовуються можливості віртуального простору з залучення додаткових видів інформації (наприклад оцифровані витяги з книги, рецензії, відгуки, інтерактивні посилання).

Джерело:

Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 467–478. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1043:virt

ualni-vistavki-yak-distantna-bibliotechna-posluga&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 05.08.2021).

Таким чином, основними перевагами віртуальних виставок, порівняно з традиційними є:

- можливість охопити набагато більшу аудиторію потенційних користувачів;
- необмеженість часу експонування, яка досягається завдяки постійному доступу до виставки після її публікації;
- надання більш вичерпної інформації про представлену літературу під час первинного перегляду завдяки можливості додавання анотацій, бібліографічних описів;
- зручність та мобільність: віртуальну виставку у вигляді слайд-шоу можна демонструвати на заходах поза межами бібліотеки;
- значні можливості для оформлення та подальшого редагування виставки з додаванням мультимедіа, додаванням або вилученням окремих документів тощо.

Джерело:

Віртуальні виставки літератури: ефективний інструмент промоції фонду : інформ.-метод. матеріали / Харків. ОУНБ ; ред.-уклад. О. В. Зубренко. Харків : ХОУНБ, 2021. 16 с. URL: <http://library.kharkov.ua/libdruk/LibKh-00000000327.pdf> (дата звернення: 06.09.2021).

1.2. Класифікація електронних бібліотечних виставок

На сьогодні ... існують різні моделі віртуальних виставок, серед яких: фотовиставки; бібліобанер; виставки з аудіосупроводом, виставки-«листівки» за окремим невеликим літературним твором; виставки-«ілюстрації» з «багатим» мультимедійним контентом, у тому числі аудіо- та відеорядом; розгорнуті виставки – з розділами, цитатами, ілюстраціями, текстом, відео- та аудіоматеріалами; тематичні виставки; книжкові виставки – «Стрічка часу»; виставки-вікторини, презентації, казки, подорожі, кросворди, питання, цитати, хроніки та ін.

Джерело:

Віртуальний простір книжкової виставки : інформ. дайджест / ЦРБ ім. П. Тичини. Київ, 2012. (Професіонали інформаційних ресурсів). URL: <http://ru.calameo.com/books/002248968b3e8210b8b84> (дата звернення: 01.10.2021).

Додатково:

Віртуальний бібліотечний простір [Електронний ресурс] : метод. рек. / Київ. обл. б-ка для юнацтва ; уклад. Л. О. Соколовська. Київ, 2018. 26 с. URL: <https://www.kobu.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%92%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D1%80-2018.pdf> (дата звернення: 05.08.2021). Із змісту: Віртуальна виставка – самостійна форма розкриття і популяризації фондів. С. 11–14.

Бібліотечні фахівці рекомендують багато цікавих форматів віртуальних виставок. Але ми розглянемо ті з них, що набули найбільшого поширення в українських бібліотеках.

Вебвиставка. Для створення даної виставки не потрібні додаткові програми або сервіси, досить засобів мови HTML, яка використовується при створенні сайтів. **Традиційна вебвиставка.** Дана виставка являє собою звичайну вебсторінку, розміщену на бібліотечному сайті (блззі). Заголовок, текст, розділи, фото, малюнки (якщо вони є), гіперпосилання на інтернет-джерела та інші матеріали виставки розміщені на цій сторінці. Саме до такого формату належать віртуальні виставки Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва. Ще один приклад даної моделі віртуальної виставки – «Львівські легенди та історії від “золотого письменника України”: до 60-річчя Юрія Винничука» на блззі гуманітарного читального залу Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського.

Виставка-сайт. Виставки-сайти мають кілька розділів, в яких зібрані матеріали за певною тематикою або одного виду (книжки, відео, фото тощо); контент кожного розділу розміщено на окремій вебсторінці. Отже, використовувати дану модель виставки доцільно, якщо у вас багато матеріалів, які різнобічно характеризують обрану тему. Таку виставку можна розмістити на бібліотечному сайті. Прикладом виставки-сайту може бути виставка Херсонської обласної бібліотеки для дітей імені Дніпрової Чайки «Творча лабораторія Леоніда Марченка» або виставка цієї ж бібліотеки «Український книгоряд для дівчат і для хлоп'ят», присвячена сучасній українській літературі для дошкільнят і молодших школярів. На виставці присутні різноманітні види інформації: уривки творів, ілюстрації, посилання на повний текст однієї з книг, декілька озвучених казок, ігри.

Виставка у форматі електронної презентації. Перевага цієї моделі в тому, що виставку можна не тільки розмістити на бібліотечному сайті (блззі),

а й демонструвати під час масових заходів відповідної тематики. Приклад виставки у форматі електронної презентації – «Корифеї українського театру», присвяченої колекції книг з фонду цінних та рідкісних видань Наукової бібліотеки КНУКіМ.

Існують певні рекомендації щодо структури віртуальної виставки у форматі електронної презентації:

1. Титульний слайд (назва бібліотеки, назва виставки, відомості щодо назви).

2. Зміст, що представляє всю сукупність експонованих видань. Цей елемент виставки постійно згадується у статтях бібліотечних фахівців, але зазвичай відсутній у реальних віртуальних виставках. На нашу думку, дана практика має сенс. Дійсно, спочатку коротко презентувати ті самі видання, які далі будуть розглядатися більш докладно, — не завжди доцільно. А ось якщо ваша виставка має декілька розділів, то «Зміст» із назвами розділів та номерами слайдів, з яких вони починаються, дійсно потрібен.

3. Наступні слайди – розповідь про окремі видання і/або авторів.

4. Прикінцеві слайди – контактна інформація, запрошення в бібліотеку.

Виставка у відеоформаті. За організацією матеріалу такі віртуальні виставки нагадують виставки-презентації, являючи собою електронні презентації, конвертовані у відеоформат. Перевага такої віртуальної виставки – можливість розмістити її на You Tube. Приклад віртуальної виставки у форматі відео – «Життєва і творча поетика Василя Сухомлинського» з циклу «Книжковий експрес з минулого» Національної бібліотеки України для дітей.

Віртуальну виставку у відеоформаті можна створити у різних програмах. Для початківців рекомендують Windows Movie Maker. У ній можна обробляти відеофайли з цифрової відеокамери, створювати слайд-шоу із зображень, додавати до відео титри, звук, вирізати необхідні фрагменти і

склеювати їх, створюючи при цьому ефектні переходи від фрагмента до фрагмента.

Виставка-інтерактивна книжка. Віртуальна виставка має вигляд паперової книжки, на сторінках якої розміщені матеріали виставки. При перегляді можна перегортати сторінки, міняти масштаб. Приклад віртуальної виставки у даному форматі – «Журнали мод із колекції ХДНБ ім. В. Г. Короленка (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)».

Виставки цього формату створюють у сервісі Calameo. За допомогою даного ресурсу можна опублікувати інтерактивну книгу, брошуру, альбом. Крім того, сервіс надає змогу створити виставку в режимі прокрутки, слайдової презентації. На ресурсі можна створити безкоштовний базовий обліковий запис, що надає простір 15 ГБ для зберігання даних, можливість завантажувати документ, що має максимальний розмір 100 МБ та 500 сторінок. Також можна створити віртуальну книжкову полицю, що гарно виглядатиме на сайті/блогі.

Джерело:

Методика створення віртуальної виставки. *Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва* : [сайт]. Дата публікації: 26.03.2019. URL: <http://unbib.mk.ua/index.php/2009-06-11-15-23-30/63-2010-11-04-18-43-58/3470-2019-03-26-14-30-46.html> (дата звернення: 05.08.2021).

2. Технологія підготовки віртуальної (електронної) виставки

2.1. Алгоритм підготовки та організації віртуальної виставки

Задумуючи створити віртуальну виставку, потрібно бути готовими до довгої, кропіткої, але цікавої роботи. На матеріалі будь-якої виставки можна розробити її електронний варіант. Таким чином, виставка придбає форму комп'ютерної презентації.

Підходи до організації віртуальних виставок досить різноманітні: від уже традиційної, консервативної форми – зображення обкладинок книг, бібліографічного опису і анотацій видань, до анімаційної подорожі в світ книги, в рамках якої розміщується детальна інформація про авторів, художників, списки літератури, додаткова інформація з інших сайтів. В такому випадку виставки перестають дублювати традиційні книжкові, демонстровані в стінах бібліотеки.

Створення віртуальних виставок обов'язково спирається на традиційну методику і включає нові можливості електронного комп'ютерного середовища.

У віртуальній книжковій виставці, як і в традиційній, використовуються розділи, цитати, оформлення (сюди відносяться обкладинки і розкриті книги, естетика розміщення, колірна гама і т. ін.). Можливе застосування додаткових елементів, властивих традиційній книжковій виставці (це, наприклад, фактографічна довідка про автора або предмет, список додаткової літератури) і таких, що відрізняють віртуальну книжкову виставку (гіпертекстові посилання на повні тексти або фрагменти документів, мультимедійні ефекти, інтерактивна взаємодія з користувачем тощо).

Обов'язковим при організації віртуальних книжкових виставок є чітке дотримання стандартів подання традиційних книжкових виставок:

- художня презентація книги (зображення обкладинки, розкритої книги, в тому числі з можливістю інтерактивного перегортання сторінок, можливість прочитати фрагмент тексту тощо.);
- бібліографічний опис книги;
- анотація документу (то, яку анотацію – рекомендаційну або довідкову – використовувати, залежить від цільового і читацького призначення, зазначеного в передмові).

Основні **етапи** підготовки віртуальних виставок такі ж, як і традиційних експозицій: відбір документів, визначення структури, компонування матеріалу, оформлення текстів та ілюстрацій. Користування виставкою має бути зручним та зрозумілим. Структурування документів не обов'язково має відповідати правилам компонування матеріалу, прийнятим для традиційних виставок. Документи можуть бути розташовані не тільки за розділами, а й за абеткою назв, хронологією або іншими ознаками, що у свою чергу, спрощує процес організації виставок.

Джерело:

Бабій Л. М. Віртуальна книжкова виставка: нова форма інформаційних ресурсів бібліотеки. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. 2015. Вип. 4. С. 272–276. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npkpnuibk_2015_4_54 (дата звернення: 05.08.2021).

Попередньо пишеться сценарій, здійснюється підбір книг, розробляється стилістика виставки, визначаються герої, їхні образи, продумується послідовність і комбінація рухів персонажів, кількість анімаційних заставок.

Багаторічний досвід створення віртуальних виставок Науково-технічною бібліотекою Національного університету «Львівська політехніка» дозволив визначити етапи створення віртуальної виставки, яка дещо нагадує технологію створення традиційної, та є більш складнішою:

I. Розроблення моделі віртуальної книжкової виставки:

- вибір теми виставки;
- аналіз фонду бібліотеки та інших установ;
- підбір необхідних матеріалів та ілюстрацій;
- створення схеми виставки.

II. Технічний бік підготовки віртуальної виставки:

- сканування ілюстрацій, фотографій, портретів, обкладинок книг та іншого матеріалу;
- створення макету виставки з текстовим матеріалом та зазначеними схемами розміщення ілюстративного матеріалу;
- створення окремого файлу із підписаними матеріалами виставки, що значно полегшує та пришвидшує технологію розміщення віртуальних виставок на сайті.

III. Розміщення виставки на сайті бібліотеки.

Джерело:

Лис Н. В. Віртуальні книжкові виставки – важлива складова діяльності бібліотеки: досвід НТБ Національного університету «Львівська політехніка». *Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства* : четверта міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 25 жовт. 2012 р. Львів, 2012. С. 437–447. URL: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwih1om4yJnyAhXPxIsKHSGbAuYQFnoECAsQAw&url=http%3A%2F%2Fen.a.lp.edu.ua%3A8080%2Fbitstream%2Fntb%2F15487%2F4%2F44-437-447.pdf&usg=AOvVaw2eQQDPtmAhkjlE9vY1WIn> (дата звернення: 05.08.2021).

2.2. Структура віртуальної виставки

Структура віртуальної виставки, як і звичайної, повинна включати розділи, супроводжуватися цитатами, вступними статтями та ілюстративним матеріалом.

Виставка повинна бути зручною для сприйняття користувачем у вебпросторі, містити такі різновиди інформації:

1. Дані про видання:

- візуальні (зображення обкладинки, оцифровані частини книги: передмова, вступ та ін.);
- бібліографічні дані (бібліографічний запис);
- аналітичну інформацію (анотації, реферати до видань, рецензії, відгуки читачів та ін.);
- оцифровані частини книги (розділи, найцікавіші витримки тощо);
- посилання на повні тексти книги, якщо вони доступні в бібліотеці або в мережі інтернет.

2. Додаткові матеріали за темою виставки:

- посилання на інтернет-ресурси (біографії, критичні статті, рецензії, відгуки, тематичні сайти);
- відомості про наявність книг в інших бібліотеках, інтернет-магазинах та ін.;
- зображення: портрети, ілюстрації, фотографії тематичного характеру.

3. Додаткову інформацію, представлену створювачами виставки, і відомості про додатковий сервіс:

- біографічні, бібліографічні, енциклопедичні відомості за темою виставки (біографії авторів та інших персон, бібліографічні списки, історичні відомості та ін.);
- вказівка про можливість замовити електронну копію;
- вказівка про можливість замовити книгу по МБА, ЕДД.

Джерело:

Бабій Л. М. Віртуальна книжкова виставка: нова форма інформаційних ресурсів бібліотеки. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. 2015. Вип. 4. С. 272–276. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npkpnuibk_2015_4_54 (дата звернення: 05.08.2021).

При створенні персональних віртуальних виставок їхню структуру можна побудувати таким чином: біографічна довідка про особу; бібліографія, а саме: перелік авторських робіт, видань про діяча (книги; окремі розділи книг, статті з журнальних та газетних видань; посилання на інтернет-ресурси).

Багато, щоб усі бібліографічні записи анотувались, а до більшості представлених на виставці документів додавався ілюстративний ряд – обкладинки та титульні сторінки видань, що покращує сприйняття виставки користувачами.

Бібліографічний опис документів (здебільшого це видання з фондів Бібліотеки) може бути винесено в окремий список та дублюватися на вебсторінках, присвячених окремим розділам, що містять також історичну довідку, оглядову інформацію про видання, декілька зображень його обкладинок, титулів та окремих сторінок.

На тематичних віртуальних виставках документи систематизуються за абеткою і, крім бібліографії та ілюстративного матеріалу, тут можна ознайомитися зі змістом збірників, які торкаються означеної теми, та авторською анотацією.

Джерело:

Кудря Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів. *Бібліотечна планета*. 2009. № 1. С. 37–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2009_1_14 (дата звернення: 05.08.2021).

Туровська Л. Смоляр І. Електронна виставка як комунікаційна модель діяльності наукової бібліотеки. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 3. С. 29–31.

2.3. Програми і сервіси для створення та презентації віртуальних виставок

Характерною для інтернет-середовища властивістю є постійний розвиток сервісів, що обумовлює і постійне урізноманітнення форм роботи зі створення віртуальних бібліотечних виставок та їхніх видів.

На сьогодні ефективними та перспективними в бібліотечній практиці є використання в процесі створення віртуальних виставок таких сервісів як: Calameo, Maps.google, Slideshare, PhotoPeach, Prezi, Dipity, Popplet, Playcast, Myebook, Glogster, BannerSnack, Sharesnack, Empress, ZooBurst.

Крім програми PowerPoint існує достатньо велика кількість різноманітних графічних редакторів, що можуть використовуватися при створенні віртуальних бібліотечних виставок. Частина з них є прикладними програмами в складі Windows (Paint), компонентом текстового редактора Word (WbrdArt) або спеціальними програмами для створення й обробки зображень (Microsoft Picture-It, Paint Shop Pro, PictureMan, CorelDRAW і ін.).

Розглянемо специфічні можливості деяких з таких програм, які дають змогу працювати з графічними файлами.

Paint Shop Pro 7.0 – програма надає можливість створення графічних файлів з використанням різноманітних інструментів: щіточок, крейди, олівців, пер, маркерів, пульверизаторів та ін. Для кожного інструмента існує можливість установки параметра: товщина лінії, ступінь прозорості тощо.

Крім того, програма забезпечує роботу з фотографіями: редактор фотозображень дає змогу перетворити фотографію в гравюру, ескіз олівцем, мозаїку, тиснення тощо. У програмі можна створювати анімації, відтворювати файли у вигляді «віртуального альбому» чи галереї. Інтерфейс програми – англійською мовою.

PhotoImpact 7 – програма надає можливість роботи з фотографіями, створення веб-сторінок і графічних файлів. Для роботи з векторною графікою існує набір інструментів і бібліотека образів. Мова інтерфейса – англійська.

CorelDRAW – програмний комплекс. У комплект поставки CorelDRAW входить бібліотека образів (понад 40 тис. картинок, 1000 фотографій, 1000 шрифтів і 450 спеціальних шаблонів). Основними графічними інструментами служать звичайні геометричні фігури та лінії. За допомогою цього редактора можна створити заголовки, логотипи й рекламні тексти. Програма підтримує не тільки стандартну заливку об'єкта, а й заливку з перетіканнями кольору, складною узорчатою текстурою. Мова інтерфейса програми: у версії CorelDRAW 8 – російська, CorelDRAW 10 – англійська.

PictureMan Painter 2.0 – Програма пропонує три рівні складності: від новичка до професіонала. Містить набір інструментів залежно від рівня складності, фільтри й спецефекти. Дає можливість працювати з готовими зображеннями. Мова інтерфейса – російська.

«Весела каліграфія» – програма є електронним підручником малювання для малюків, однак може використовуватися і як графічний редактор для оформлення в дитячих бібліотеках. Великі можливості роботи зі шрифтами: для оформлення букв передбачені різні орнаменти, заповнення, аплікативні форми [Див. : Практичне керівництво по проведенню електронних виставок у бібліотеці [Електронний ресурс] // Дніпропетровська обласна науково-медична бібліотека : веб-сайт. – Електрон. дані та прогн. – Режим доступу: [http://medlib.dp.gov.ua% 85.pdf](http://medlib.dp.gov.ua%2085.pdf). – Назва з екрана].

Calaméo – це сервіс для миттєвого створення інтерактивних публікацій в Інтернеті, що дає змогу створювати інтерактивний електронний документ для читання з комп'ютера. Сервіс також цікавий можливістю миттєвого створення книжкової полиці, яка оригінально виглядає на сторінці.

Гео-ресурс **Maps.google** дає можливість створювати віртуальні виставки-подорожі. Зокрема, дає змогу поєднувати місця, пов'язані з іменами письменників чи подорожами їхніх літературних персонажів. Для створення віртуальної виставки необхідно позначити міткою потрібне місце на карті. У

вікні над міткою можна додавати пояснювальний текст, відео або фото тощо. Готову виставку-подорож можна редагувати і змінювати. Сервіс дає можливість працювати над картою колективно.

Також віртуальну виставку-подорож можна створити за допомогою сервісу **Slideshare**. Це сервіс цифрової публікації, який дає змогу транслювати віртуальні виставки у вигляді слайд-шоу. Для цього необхідно зареєструватися на сайті, завантажити готову презентацію у форматі PowerPoint. Після цього вона буде доступна для перегляду в мережі Інтернет на Slideshare чи на сторінці іншого сайту або блогу. Slideshare дає можливість ділитися опублікованою презентацією в соціальних мережах Facebook, Twitter та ін.

Віртуальну фотовиставку допоможе створити сервіс **PhotoPeach**, який призначений для створення простих та яскравих фотовиставок. Він дає змогу завантажувати з комп'ютера або іншого сайту достатню кількість зображень обкладинок книг та представляти виставку у двох варіантах: у вигляді фотокаруселі і слайд-шоу.

Сервіс **Prezi**, призначений для створення медіа-презентацій. Інструменти Prezi дають можливість «наближати» й «віддаляти» слайди, створюючи «трьохмірний ефект». Цей сервіс можна використовувати для підготовки виставки-презентації, невеликих оглядів тощо. При цьому матеріал можна згорнути в одну картинку, і, збільшивши той чи інший слайд, зробити акцент на певному тексті, слові, зображенні.

Створити віртуальну виставку-«стрічка часу» дає можливість сервіс **Dipity**, який призначений для створення хронологічних стрічок або стрічок подій, так званих (Timeline). Dipity технологія дає змогу оформлювати інтерактивні персональні книжкові виставки та тематичні книжкові експозиції в хронологічному аспекті. Таку виставку можна доповнювати ілюстраціями, відеоматеріалами, посиланнями, картою, а переглядати

створене можна в трьох режимах на вибір. Сервіс передбачає можливість колективної роботи над проєктом.

Сервіс **Popplet** дає змогу створювати розгорнуті виставки з розділами, цитатами, ілюстраціями тощо. Технологія дає можливість використовувати під час підготовки виставки відео- та аудіоматеріали, тексти. Крім того, цей сервіс є зручним для організації колективної роботи, а також для залучення читачів до створення виставки.

Сервіс **Playcast** призначений для створення інтерактивних віртуальних листівок. Може бути корисним і в підготовці віртуальної виставки у вигляді плейкасту, який поєднує зображення, відео, звук. Особливо цікавою така виставка буде для дитячої аудиторії.

Сервіс **Myebook** призначений для створення своєрідних мультимедійних «книг», компілюючи інформацію з різних джерел. Інформація може бути самого різного роду: текст, фото, аудіо, відео, або комбінація всіх згаданих типів файлів. За допомогою цього сервісу можна створювати свої власні електронні книги, збираючи разом сотні типів необхідних файлів, включаючи PDF, DOC, TXT серед інших. Цікаво, що сервіс може самостійно знаходити і збирати файли з ресурсів, де зареєстрований даний користувач. Приміром, Myebook може забирати інформацію з Facebook, Flickr, 23, Bebo, Photobucket, and Picasa, так само як і десятків інших.

Нескладну і яскраву книжкову фотовиставку або «бібліобанер» можна створити за допомогою сервісу **BannerSnack**. У банер, крім картинок, можна вставляти відео та редагувати в будь-який час.

Сервіс **Sharesnack** дає змогу створити озвучену виставку за творчістю одного письменника або за певною темою. Створюється продукт простим способом: у пропоновану форму вставляються посилання на відео з YouTube.

Сервіс **Empress** дає можливість створення виставки-ілюстрації. Для створення презентацій ресурс пропонує спеціальний редактор Empressr Composer, що має зручний інтерфейс. Проте недоліком ресурсу є відсутність підтримки кирилиці.

ZooBurst – сервіс, що дає змогу створювати 3D книги. Може використовуватися при створенні виставки-казки. Для вставки картинок використовується бібліотека Clip Art, проте можна завантажувати і свої картинки

Сучасний та зручний онлайн-інструмент для створення віртуальних книжкових виставок – сайт **Canva** (<https://www.canva.com>). Його зручність, перш за все, полягає в тому, що для створення слайд-шоу знадобиться лише комп'ютер з виходом в інтернет, не потрібно завантажувати чи встановлювати жодних програм. Крім того, інтерфейс сайту інтуїтивно зрозумілий, що спрощує опанування наявних функцій.

Джерела:

Віртуальна виставка. *Технології створення інформаційних продуктів та послуг* : веб-сайт. Електрон. дані та прогр. URL: <https://sites.google.com/site/hdakbsk/tehnifpr/virtualna-vistavka> (дата звернення: 03.10.2021).

Віртуальні виставки літератури: ефективний інструмент промоції фонду : інформ.-метод. матеріали / Харків. ОУНБ ; ред.-уклад. О. В. Зубренко. Харків, 2021. 16 с. URL: <http://library.kharkov.ua/libdruk/LibKh-00000000327.pdf> (дата звернення: 05.08.2021).

Ржеуський А., Кунанець Н., Малиновський О. Безкоштовні веб-сервіси для створення бібліотечних мультимедійних продуктів: порівняльний аналіз. *Бібліотечний вісник*. 2017. № 1. С. 17–26.

Сервіс графічного дизайну Canva для освітян і бібліотекарів. URL: <https://osnova.d-academy.com.ua/unit/video-servis-grafichnogo-dyzajnu-canva-dly-a-osvityan-i-bibliotekariv/?id=9780> (дата звернення: 10.05.2022).

Шурубенко О. Віртуальна книжкова виставка: як зробити якісну віртуальну виставку в Power Point, Canva та Google Slides? / Чернігів. ОУНБ ім. В. Г. Короленка. URL: <https://ru.calameo.com/read/0064856084e0af868c9f2> (дата звернення: 05.05.2022).

2.4. Оформлення і дизайн

При організації віртуальних виставок велику увагу треба приділяти дизайнерському оформленню, тому що це чудовий спосіб продемонструвати рівень заходу. Основна мета виставки – інформаційне обслуговування, реклама бібліотеки та її інформаційних послуг.

Джерело:

Кудря Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів. *Бібліотечна планета*. 2009. № 1. С. 37–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2009_1_14 (дата звернення: 05.08.2021).

В елементах дизайну віртуальної виставки враховуються пропорції, колористичні та інші особливості документів, що експонуються. Графічні засоби експозиції можуть також відтворювати деякі елементи видань, спрощуючи зорове орієнтування в структурі віртуальної бібліотечної виставки. Музичний супровід відтворює систему естетичних асоціацій, пов'язаних зі світом звуків, характерних для тієї чи іншої теми виставки.

Використання інноваційних комп'ютерних технологій у виставковій діяльності бібліотек сьогодні означає, як правило, графічне оформлення

заголовків, цитат та ілюстрацій (програми Print Shop DeLux, Corel Draw та ін.).

Крім технологічної складової створення виставки присутня і творча. Кожна така виставка є індивідуальною, неповторною і живою, це свого роду авторський проєкт і залежить від творчого підходу працівника, який її готує. При організації виставки вивчаються усі матеріали, наявні у фондах бібліотеки, їх особливості, використовують архівні дані, а деколи здійснюють екскурсії до визначних місць пов'язаних з діями, про яких готують виставки.

Джерело:

Лис Н. В. Віртуальні книжкові виставки – важлива складова діяльності бібліотеки: досвід НТБ Національного університету «Львівська політехніка». *Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства* : четверта міжнар. наук.-практ. конф. , м. Львів, 25 жовт. 2012 р. Львів, 2012. С. 437–447. URL: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwih1om4yJnyAhXPxIsKHSGbAuYQFnoECAsQAw&url=http%3A%2F%2Fen.a.lp.edu.ua%3A8080%2Fbitstream%2Fntb%2F15487%2F4%2F44-437-447.pdf&usg=AOvVaw2eQQDPtmAhkjlE9vY1WIn> (дата звернення: 05.08.2021).

Мультимедійні технології дають змогу значно розширити межі представлення інформації, створювати різноманітні інформаційні продукти.

На сьогодні існують й певні рекомендації щодо розміщення текстової інформації на екрані. Ці рекомендації передбачають розташування підказок та довідкових повідомлень у верхній частині екрана і використання різноманітних ефектів для виділення елементів або фрагментів тексту.

Віртуальні виставки, створені в форматі HTML, дозволяють використовувати гіперпосилання. Це сприяє більш повному інформаційному наповненню та широті розкриття теми виставки, додає тексту цілісності, зручності читання, інтонації і сенсу.

У жодному випадку не можна робити посилання зі слів «тут», «там» і т. ін. Текст має бути самодостатнім, а гіперпосилання повинні допомогти отримати додаткову інформацію за темою. Тобто посилання слід ставити так, щоб користувач від їхньої відсутності нічого не втратив.

Якщо кожне друге слово підкреслено, користувач перестає сприймати текст. Ідеальний варіант – виносити посилання в кінець матеріалу. Перехресні посилання між свіжими і архівними матеріалами, по-перше, допоможуть читачеві отримати інформацію, по-друге, значно підвищать цінність архіву.

Інтонація і сенс гіперпосилання тісно пов'язані з цілісністю тексту. Посилання має бути коротким – одне-два слова. Доцільно робити посиланням назви статті або твору. Зовнішній вигляд посилання в тексті (виділення кольором і, як правило, підкресленням) вже сам по собі здатний впливати на інтонацію. Інші способи виділити інтонацію – курсив і напівжирне зображення.

Джерело:

Кудря Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів. *Бібліотечна планета*. 2009. № 1. С. 37–39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2009_1_14 (дата звернення: 05.08.2021).

Серед виразних засобів, що застосовуються при створенні віртуальної виставки, можна виділити такі: колір, шрифт, ілюстрація, анімація, звук. Їх використання сприяє глибокому розкриттю змісту, виділенню інформаційно

значущих фрагментів, створення необхідного емоційного настрою, а також вони роблять перегляд виставки комфортним і візуально привабливим.

Ілюстрація повинна відповідати змісту виставки, забезпечувати наочне розкриття змісту, привертати увагу відвідувачів виставки до того чи іншого виставленому об'єкту.

Ілюстрації можна розділити на інформативні та декоративні.

Інформативні ілюстрації (фотографії діячів та історичних місць, репродукції картин художників, обкладинки книг, карти та ін.) Дозволяють користувачеві глибше зрозуміти викладені матеріали, підвищити інтерес до освітлюваної проблеми, спонукають його до подальшого знайомству з літературою з даної теми, дозволяють логічно систематизувати отримані знання, підвищують швидкість засвоєння матеріалу.

Декоративні ілюстрації виконує тільки естетичну функцію.

Помилки при роботі з зображеннями: порушення пропорцій, використання неякісних зображень, нескладне заповнення порожнього простору (кожен елемент повинен бути візуально пов'язаний з іншими елементами).

Анімація. Рекомендовано використовувати не більше трьох типів анімаційних ефектів на всю виставку. Надлишок анімованих об'єктів, їх зайва динамічність або навпаки занадто повільне поява може зіпсувати все враження від виставки. Небажано застосування анімації для тексту, наприклад, поява за принципом друкарської машинки. Краще використовувати один анімаційний ефект на всю сторінку, наприклад, ефект зміни слайдів по типу перегортання сторінок. Поява одним помахом – одна з поширених помилок використання анімації. Це робить перегляд виснажливим.

Досвід роботи зі створення віртуальних виставок у програмі PowerPoint дає змогу запропонувати кілька рекомендацій з анімаційного оформлення

текстів: при використанні в текстових фрагментах анімаційних ефектів необхідно враховувати, що віртуальна бібліотечна виставка може бути реалізована у двох режимах: довільної демонстрації і демонстрації, яка регулюється користувачем. Ці режими передбачають різний час перегляду. Поява тексту за принципом «друкарської машинки» – за літерами – уповільнює час перегляду виставки, та якщо текст достатньо великий, втомлює зір. При використанні традиційних (статичних) малюнків і фотографій важливо вірно вибрати масштаб зображення та вдало використати палітру кольорів. При цьому, якщо графічне зображення представляється на екрані разом з текстом, рекомендується залишати екран порожнім; розмір деталей повинен відповідати можливостям екрана та людського зору.

Звук. Для дитячих виставок або виставок для людей з обмеженими можливостями можна додати голосове дублювання текстової інформації, що міститься на слайді. Музичні звуки і шуми (музичні твори, шум природи та ін.) Дозволяють створити необхідний емоційний фон виставки, налаштувати користувача на сприйняття інформації. Мовні звуки (голос письменника, літературного героя або укладача виставки) підсилюють смисловий зміст виставки.

Оформлення заголовків. Існує певний ряд вимог до заголовку бібліотечної виставки:

- обсяг заголовка не перевищує п'яти слів. Тема служить залученню читача до виставки, створює мотив звернення до книг, представлених в експозиції. Якщо заголовок багатослівний, наприклад, віршована цитата, то, незважаючи на впізнаваність тексту, його актуальність, такий заголовок не притягне уваги читача. Тому навіть віршовані цитати необхідно вибирати короткі або, при необхідності, «обрізати» їх;

- вибір заголовка для бібліотечної виставки здійснюється після того, як визначається основна ідея і підібрана література. Пошук цитат і назв для

планованих виставок про запас недоцільний, тому що у процесі підбору літератури може змінитися концепція виставки, і заголовок перестане відповідати змісту;

- оригінальність заголовка, відсутність запозичень, власна фантазія автора виставки дозволяють найбільш повно відобразити і життєву позицію бібліотекаря, і його бачення проблеми, якій присвячена виставка;

- заголовки і цитати бажано оформляти виразно і нетрадиційно, використовуючи в різноманітних поєднаннях форму сувоїв, овалів, зображених розкритих книг і т. ін.

У деяких випадках можна фігурно обрізати край цитати, що в поєднанні з кольоровим фоном може викликати незвичайний зоровий ефект.

Найбільш поширеними вважаються наступні **типи кольорних композицій**:

- двокольна однотонна, наприклад, синє з блакитним;

- двокольна контрастна – чорно-біле;

- трикольна однотонна, наприклад, бежеве, коричневе і червоне;

- трикольна однотонно-контрастна (білий, синій, блакитний) і, як виняток,

- чотирикольна.

У більш барвистих композиціях випадкові кольори можуть викликати строкатість, неспокій і порушення єдності композиції.

Композиції, виконані в контрастних поєднаннях червоного і зеленого, оранжевого і синього, жовтого і фіолетового кольорів, самі по собі помітні, як правило, не використовуються в поєднанні з великим шрифтом заголовка.

Найчіткіше сприймаються такі контрастні поєднання: чорний – на жовтому тлі, зелений – на білому, червоний – на білому, чорний – на білому, жовтий – на чорному.

Колір значно впливає на відчуття простору, температури зовнішнього середовища і емоційного стану. У застосуванні до виставкової діяльності нас цікавлять перший і останній параметри.

Червоний колір створює відчуття близькості предмета і викликає занепокоєння.

Помаранчевий колір також передає відчуття близькості, але викликає наснагу.

Жовтий колір створює відчуття близькості і вселяє стан бадьорості.

Зелений колір віддаляє предмет і викликає спокій.

Синій і фіолетовий кольори, як і зелений, віддаляють предмети, але якщо синій колір несе заспокоєння, то фіолетовий викликає стомлення або агресивність.

Дизайнери пропонують використовувати і таку властивість сполучень кольорів: два контрастні кольори, розташованих поруч, взаємно підсилюють один одного; споріднені кольори – послаблюють. Так, зелений колір здається яскравіше в поєднанні з червоним.

Джерела:

Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 41. С. 467–478. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1043:virtualni-vistavki-yak-distantna-biblioteczna-posluga&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 05.08.2021).

Додатки

Презентації до теми

Віртуальні виставки як багатофункціональний інформаційний ресурс бібліотеки : презентація до практ. семінару / НБ СХУ ім. В. Даля. Електрон. текст. і зображув. дані. URL: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKewiw3YGW4JnyAhWLyosKHeX6BlM4ChAWegQIAhAD&url=http%3A%2F%2Fdspace.snu.edu.ua%3A8080%2Fjspui%2Fbitstream%2F123456789%2F726%2F1%2F%25D0%2592%25D1%2596%25D1%2580%25D1%2582%25D1%2583%25D0%25B0%25D0%25BB%25D1%258C%25D0%25BD%25D1%2596%2520%25D0%25B2%25D0%25B8%25D1%2581%25D1%2582%25D0%25B0%25D0%25B2%25D0%25BA%25D0%25B8%2520%25D1%258F%25D0%25BA%2520%2520%25D1%2596%25D0%25BD%25D1%2584%25D0%25BE%25D1%2580%25D0%25BC%25D0%25B0%25D1%2586%25D1%2596%25D0%25B9%25D0%25BD%25D0%25B8%25D0%25B9%2520%25D1%2580%25D0%25B5%25D1%2581%25D1%2583%25D1%2580%25D1%2581%2520%25D0%25B1%25D1%2596%25D0%25B1%25D0%25BB%25D1%2596%25D0%25BE%25D1%2582%25D0%25B5%25D0%25BA%25D0%25B82016.pdf&usg=AOvVaw3-1WVkJOn3UoqA0JXNBOxUx> (дата звернення: 05.08.2021).

Вебінари

Віртуальна виставка у бібліотеці як бібліографічний ресурс : вебінар / Дистанц. акад. ВГ «Основа», Харків ДНБ ім. В. Г. Короленка. *YouTube*. Мультимедійні дані (25 хв. 57 сек.). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fDEawszbOWE> (дата звернення: 16.08.2021).

Віртуальні книжкові виставки: жанри, технологія та сервіси для створення : вебінар для шк. бібліотекарів та вчителів літ. / ведучий: Глазунова Л. В., чл. редкол. журн. «Шкільний бібліотекар», заст. директора з наук. роботи Харків. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка. *YouTube*. Дата

публікації: 25.06.2014 р. Мультимедійні дані (35 хв. 35 сек.). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8ngfueg2HcE&t=42s> (дата звернення: 16.08.2021).

Віртуальні виставки патріотичного спрямування

Віртуальна виставка «Україна» [Електронний ресурс] // Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/knukim-library/ss-115154736> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

День злуки і злагоди [Електронний ресурс] : до дня Соборності України : [вірт. виставка] // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://library.kharkov.ua/source/exposition/?id=64> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

День Соборності та Свободи України [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/?do=virtshow&id=22&idp=1> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Державні символи України [Електронний ресурс] : до 30-річчя ухвалення : [вірт. виставка] // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5803> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

До Дня Гідності та Свободи [Електронний ресурс] / Наукова бібліотека Одеського Національного університету імені І. І. Мечникова // YouTube. – Мультимедійні дані (01 хв. 45 сек.). – Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=SCt33vh4cLM> (дата звернення: 11.04.2022).

– Назва з екрана.

Від Соборності України до єдності української нації [Електронний ресурс] : (до Дня Соборності України) : [вірт. виставка] // Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу:

<http://reglibrary.mk.ua/index.php/virtualni-vistavki/4080-vid-sobornosti-ukrajini-do-ednosti-ukrajinskoji-natsiji-do-dnya-sobornosti-ukrajini> (дата звернення:

11.04.2022). – Назва з екрана.

Віртуальна виставка «Моя велична українська мова» [Електронний ресурс] // Чернігівська обласна бібліотека для юнацтва : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу:

http://obucn.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2421:virtual-na-vystavka-moia-velychna-ukrainska-mova&catid=22&Itemid=156 (дата

звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Віртуальна патріотична виставка «Мужність і відвага крізь віки!» [Електронний ресурс] / CBS Podil // YouTube. – Мультимедійні дані (01 хв. 37 сек.). – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=DFZxJGGrPuo> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

В Україні наша доля й воля! [Електронний ресурс] : до 30-ої річниці Незалежності України : [вірт. виставка] // Наукова бібліотека Одеського Національного університету імені І. І. Мечникова : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу:

<http://lib.onu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/nazalezhnist30.pdf> (дата

звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Живи, Україно, живи для краси, для слави, для правди і волі [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і

Мефодія : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/?do=virtshow&id=98&idp=1> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Історія і сьогодення української вишиванки [Електронний ресурс] : до Дня вишиванки : [вірт. виставка] // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://library.kharkov.ua/source/exposition/?id=39> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Конституція – від козаків до сьогодення [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/?do=virtshow&id=77&idp=1> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Мальовнича Україна [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://library.kr.ua/virtual-books/malun/> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Невідома Україна [Електронний ресурс] : вірт. виставка до дня Незалежності України // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://library.kharkov.ua/source/exposition/?id=60> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Незалежна Україна – суверенна та єдина [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського : [сайт]. – Мультимедійні дані (03 хв. 33 сек.). – Режим доступу:

<https://library.kr.ua/virtual-books/nezalezhukr/> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Нема ціни святині дорогій [Електронний ресурс] : до 30-ї річниці з Дня Незалежності України : [вірт. виставка] // КЗ Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.biblioteka.uz.ua/vistavka/?presentation=217> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Презентація патріотичної поезії «Вірші, народжені Майданом» [Електронний ресурс] // Кременчуцька міська централізована бібліотечна система для дорослих : [сайт]. – Мультимедійні дані (02 хв. 41 сек.). – Режим доступу: <http://cbsbook.com.ua/virtualni-vystavky/4347-prezentacya-patrotichnoyi-poezyi-v-rsh-narodzhen-maydanom.html> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

«Україна моя вишивана» [Електронний ресурс] : вірт. виставка присвяч. до всеукраїн. Дня вишиванки // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/knukim-library/ss-248406379> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Україна. Все, що робить нас українцями [Електронний ресурс] : (до 30-річчя з Дня Незалежності України) : [вірт. виставка] // Тернопільська обласна бібліотека для молоді. – Режим доступу: <https://tobm.org.ua/ukrayina-vseshho-robyt-nas-ukrayincyamy/> (дата звернення: 12.04.2022). – Назва з екрана.

Україна – єдина! [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані.

– Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/?do=virtshow&id=42&idp=1> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

«Україна: шлях до суверенітету» [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека: [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://library.te.ua/2020/07/13/ukrana-shlyah-do-suverentetu/> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

«Українська мова – мова єднання» [Електронний ресурс] : [вірт. виставка] // Хмельницька обласна бібліотека для дітей імені Т. Г. Шевченка : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: https://odb.km.ua/?dep=1&dep_up=72&dep_cur=924#gsc.tab=0 (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

«Українці – нація героїв» [Електронний ресурс] : вірт. виставка // ІФОЦППК : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://ifocppk.jimdofree.com/%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B8-%D1%86%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%80%D1%83/%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0-%D1%83%D0%BF%D0%B0/> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

«Уміння прощати і вірити в добро» [Електронний ресурс] : (до 145-річчя від дня народж. укр. письменника С. Черкасенка) // Національна бібліотека України для дітей : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://chl.kiev.ua/default.aspx?id=7026> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Уроки виховання історією [Електронний ресурс] : про історію України в романах : вірт. виставка // Харківська обласна універсальна наукова бібліотека : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу:

<http://library.kharkov.ua/source/exposition/?id=72> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

У серці Бог, Україна, свобода! [Електронний ресурс] : [вірт. виставка] // Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека: [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://library.te.ua/2016/02/12/2015-inheart/> (дата звернення: 12.04.2022). – Назва з екрана.

«Феномен української ідентичності» [Електронний ресурс] : вірт. виставка // Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.libr.dp.ua/?do=virtshow&id=86&idp=1> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Хай буде мир у нашій рідній Україні [Електронний ресурс] : [вірт. виставка] // Бібліотека ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/servisy/virtualni-vystavky/4122-khai-bude-my-r-u-nashii-ridnii-ukraini> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Шлях до відродження української нації [Електронний ресурс] : [вірт. виставка] // Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека: [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <https://library.te.ua/2017/10/03/shlyah-do-vdrodzhennya-ukransyko-nats/> (дата звернення: 12.04.2022). – Назва з екрана.

Як у нас в Україні [Електронний ресурс] : [вірт. виставка] // Центральна міська бібліотека ім. В. Г. Короленка м. Маріуполь : [сайт]. – Електрон. текст. та зображув. дані. – Режим доступу: <http://www.marlibrary.com.ua/index.php?menu=exhibitions#ukraine> (дата звернення: 11.04.2022). – Назва з екрана.

Приклади віртуальних виставок

Усі віртуальні виставки / Волин. обл. бі-ка для юнацтва. *БібліоGRAF* : [сайт].URL:

<https://sites.google.com/view/bibliograph-lutsk/%D0%B2%D1%81%D1%96-%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B8?authuser=0> (дата звернення 04.10.2021).

Використана і рекомендована література

Бабій Л. М. Віртуальна книжкова виставка: нова форма інформаційних ресурсів бібліотеки [Електронний ресурс] / Л. М. Бабій // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2015. – Вип. 4. – С. 272–276. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npkpnuibk_2015_4_54 (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Бондаренко В. Віртуальні виставки як дистантна бібліотечна послуга [Електронний ресурс] // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 41. – С. 467–478. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1043:virtualni-vistavki-yak-distantna-bibliotechna-posluga&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Віртуальна виставка [Електронний ресурс] // Технології створення інформаційних продуктів та послуг : веб-сайт. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/hdakbsk/tehinfr/virtualna-vistavka> (дата звернення: 03.10.2021). – Назва з екрана.

Віртуальна виставка у бібліотеці як бібліографічний ресурс [Електронний ресурс] : вебінар / Дистанц. акад. ВГ «Основа», Харків ДНБ

ім. В. Г. Короленка // YouTube. – Мультимедійні дані (25 хв. 57 сек.). – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fDEawszbOWE> (дата звернення: 16.08.2021). – Назва з екрана.

Віртуальний бібліотечний простір [Електронний ресурс] : метод. рек. / Київ. обл. б-ка для юнацтва ; уклад. Л. О. Соколовська. – Київ, 2018. – 26 с. – Режим доступу: <https://www.kobu.kiev.ua/wp-content/uploads/2015/10/%D0%92%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%D1%80-2018.pdf> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана. – Із змісту: Віртуальна виставка – самостійна форма розкриття і популяризації фондів. – С. 11–14.

Віртуальний простір книжкової виставки [Електронний ресурс] : інформ. дайджест / ЦРБ ім. П. Тичини. – Київ, 2012. – (Професіонали інформаційних ресурсів). – Режим доступу: <http://ru.calameo.com/books/002248968b3e8210b8b84> (дата звернення: 01.10.2021). – Назва з екрана.

Віртуальні виставки літератури: ефективний інструмент промоції фонду [Електронний ресурс] : інформ.-метод. матеріали / Харків. ОУНБ ; ред.-уклад. О. В. Зубренко. – Харків : ХОУНБ, 2021. – 16 с. – Режим доступу: <http://library.kharkov.ua/libdruk/LibKh-00000000327.pdf> (дата звернення: 06.09.2021). – Назва з екрана.

Віртуальні виставки як багатофункціональний інформаційний ресурс бібліотеки [Електронний ресурс] : презентація до практ. семінару / НБ СНУ ім. В. Даля. – Електрон. текст. і зображув. дані. – Режим доступу: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiw3YGW4JnyAhWLyosKHeX6BlM4ChAWegQIAhAD&url=http%3A%2F>

https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjTiv7g9pnyAhWLvIsKHZKqClw4KBAWegQICBAD&url=https%3A%2F%2Flib.mnau.edu.ua%2Finfo5%2F2012%2FVirt_vust.pdf&usg=AOvVaw2DgNLoJxbTZ2K-EsKndXro (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Віртуальні виставки як наукова та іміджева діяльність наукових бібліотек [Електронний ресурс] : метод. рек. для фахівців б-к тер. об-ня с.-г. б-к Миколаїв. обл. / Миколаїв. нац. аграр. ун-т. – Миколаїв, 2012. – 49 с. – Режим доступу:

https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjTiv7g9pnyAhWLvIsKHZKqClw4KBAWegQICBAD&url=https%3A%2F%2Flib.mnau.edu.ua%2Finfo5%2F2012%2FVirt_vust.pdf&usg=AOvVaw2DgNLoJxbTZ2K-EsKndXro (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Віртуальні книжкові виставки: жанри, технологія та сервіси для створення [Електронний ресурс] : вебінар для шк. бібліотекарів та вчителів літ. / ведучий: Глазунова Л. В., чл. редкол. журн. «Шкільний бібліотекар», заст. директора з наук. роботи Харків. держ. наук. б-ки ім. В. Г. Короленка // YouTube. – Дата публікації: 25.06.2014 р. – Мультимедійні дані (35 хв. 35 сек.). – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=8ngfueg2HcE&t=42s> (дата звернення: 16.08.2021). – Назва з екрана.

Кудря Л. М. Віртуальна виставка [Електронний ресурс] / Л. М. Кудря // Українська бібліотечна енциклопедія : [сайт]. – Дата публікації: 23.06.2014. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://ube.nlu.org.ua/article/%D0%92%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Кудря Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів [Електронний ресурс] / Л. Кудря // Бібліотечна планета. – 2009. – № 1. – С. 37–39. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2009_1_14 (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Лис Н. В. Віртуальні книжкові виставки – важлива складова діяльності бібліотеки: досвід НТБ Національного університету «Львівська політехніка» [Електронний ресурс] / Н. В. Лис // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : четверта міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 25 жовт. 2012 р. – Львів, 2012. – С. 437–447. – Режим доступу: <https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwih1om4yJnyAhXPxIsKHSGbAuYQFnoECAsQAw&url=http%3A%2F%2Fen.a.lp.edu.ua%3A8080%2Fbitstream%2Fntb%2F15487%2F4%2F44-437-447.pdf&usg=AOvVaw2eQQDPtmAhkjlfe9vY1Wln> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Методика створення віртуальної виставки [Електронний ресурс] // Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва : [сайт]. – Дата публікації: 26.03.2019. – Режим доступу: <http://unbib.mk.ua/index.php/2009-06-11-15-23-30/63-2010-11-04-18-43-58/3470-2019-03-26-14-30-46.html> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Методичні рекомендації щодо організації книжкових виставок в бібліотеці [Електронний ресурс] / Луц. центр. проф.-техн. освіти. – Луцьк,

2018. – 6 с. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/WhisleR/ss-108680085> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Павленко Т. Віртуальна книжкова виставка як інформаційний ресурс бібліотеки (із досвіду діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) [Електронний ресурс] / Т. Павленко // Вісник Книжкової палати. – 2020. – № 7. – С. 29–34. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2020_7_8 (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Павленко Т. Віртуальні виставки освітянських бібліотек України як інформаційний ресурс: традиції та інновації [Електронний ресурс] / Т. Павленко // The 10th International scientific and practical conference «Topical issues of the development of modern science»(June 4-6, 2020). Sofia, Bulgaria : Publishing House «ACCENT», 2020. – С. 604–608. – Режим доступу: <https://scholar.google.com.ua/scholar?oi=bibs&cluster=901763750840493674&btnl=1&hl=uk> (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Ржеуський А. Безкоштовні веб-сервіси для створення бібліотечних мультимедійних продуктів: порівняльний аналіз / А. Ржеуський, Н. Кунанець, О. Малиновський // Бібліотечний вісник. – 2017. – № 1. – С. 17–26.

Сервіс графічного дизайну Canva для освітян і бібліотекарів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osnova.d-academy.com.ua/unit/video-servis-grafichnogo-dyzajnu-canva-dly-a-osvityan-i-bibliotekariv/?id=9780> (дата звернення: 10.05.2022).

Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи [Електронний ресурс] : практ. посіб. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт. кол.: Л. М. Бондар, Т. В. Добко, І. Г. Лобановська, О. Є. Матвійчук, І. І. Хемчян та ін. ; наук. ред.: Т. В. Добко, О. Є. Матвійчук, І. Г. Лобановська, І. І. Хемчян]. – Київ, 2019. – 359 с. – (Серія „На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек”; вип. 21). – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/?download=1&kcccount=http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads>

[/2019/06/Modern_school_library_2019.pdf](#) (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана. – Із змісту: Електронна (віртуальна) книжкова виставка. – С. 214–215.

Трачук Л. Віртуальна виставка: нова послуга бібліотеки / Л. Трачук // Вісник Книжкової палати. – 2007. – № 11. – С. 36–38.

Туровська, Л. Електронна виставка як комунікаційна модель діяльності наукової бібліотеки / Л. Туровська, І. Смоляр // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 3. – С. 29–31.

Усі віртуальні виставки / Волин. обл. б-ка для юнацтва // БібліоГРАФ : [сайт]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/view/bibliograph-lutsk/%D0%B2%D1%81%D1%96-%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B8?authuser=0> (дата звернення: 04.10.2021). – Назва з екрана.

Шинкаренко Н. Віртуальні виставки – нові можливості маркетингових комунікацій [Електронний ресурс] / Н. Шинкаренко // Маркетинг в Україні. – 2017. – № 5/6. – С. 33–37. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mvu_2017_5-6_7 (дата звернення: 05.08.2021). – Назва з екрана.

Шурубенко О. Віртуальна книжкова виставка: як зробити якісну віртуальну виставку в Power Point, Canva та Google Slides? [Електронний ресурс] / О. Шурубенко ; Чернігів. ОУНБ ім. В. Г. Короленка. – Режим доступу: <https://ru.calameo.com/read/0064856084e0af868c9f2> (дата звернення: 05.05.2022). – Назва з екрана.

Науково-виробниче видання

**ВІРТУАЛЬНА ВИСТАВКА –
БАГАТОКОМПОНЕНТНА ФОРМА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ
ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ**

Методико-бібліографічний дайджест

Укладачі: Надія Аркадіївна Ількевич, Віта Леонідівна Новосад,
Наталія Сергіївна Романюк

Комп'ютерний набір Н. А. Ількевич
Обкладинка В. Л. Новосад

Підписано до друку 10.05.2022
Волинська обласна бібліотека для юнацтва
Проспект Волі, 2, м. Луцьк Волинської обл., 43000
<http://vollibr.org.ua/>